

WATERAMBACHT LEIDEN

‘SCHOUW’ WALKANTEN OP 20 JULI 2013

1 Aanleiding en doelstelling

Op onze vergaderingen hebben we herhaaldelijk gesproken over de eventuele aantasting van het stadsschoon en belemmering van de doorvaarbaarheid van het stadswater door terrasboten, steigers e.d. langs de walkanten, zoals bv. het plan voor een grote terrassteiger bij Annie's aan de Hoogstraat. Naar aanleiding daarvan hebben we op zaterdagochtend 20 juli jl. een ‘schouw’ van de walkanten gehouden.

Doel van de ‘schouw’ was te bezien of, in hoeverre en waar boten, dekschuiten, terrasboten, steigers e.d.

- het zicht op de walkanten en (monumentale) gevels en andere bouwwerken wegnemen en/of (door de uitvoering ervan) het stadsschoon aantasten
- het zicht op het water zelf bederven
- de doorvaart belemmeren

Daarnaast hebben we gekeken naar de vervuiling van het water en de walkanten.

Voor de ‘schouw’ hebben we een rondvaart gehouden langs de volgende route:

- Vertrek Leidse Rederij Apothekersdijk
- Prinsessekade – Turfmarkt
- Oude Vest
- Havenplein - Herengracht
- Nieuwe Rijn – Utrechtse Veer – Utrechtse Jaagpad
- Rijn-Schiekanaal
- Lage Rijndijk – Haven – Oude Rijn
- Hoogstraat
- Nieuwe Rijn
- Gangetje – Steenschuur – Rapenburg
- Groenhazengracht
- Witte Singel
- Galgewater
- Terug bij Leidse Rederij Apothekersdijk

Aan de hand van de resultaten van onze ‘schouw’ hebben we in ons overleg van 26 augustus 2013 onze mening bepaald en gezien of we eventueel actie moeten nemen naar de gemeente of andere betrokkenen toe.

Hierna

- wordt eerst een samenvatting gegeven van de bevindingen van de schouw,
- daarna worden onze uitgangspunten voor het stadswater weergegeven, en
- tenslotte onze standpunten en vervolgacties.

In de bijlage wordt een meer gedetailleerd verslag gegeven van onze rondvaart

2 Samenvatting bevindingen

Op basis van de rondvaart hebben we een aantal ongewenste zaken geconstateerd. Sommige daarvan hebben een structureel karakter en zijn alleen op lange(re) termijn op te lossen. Andere kunnen wel op kortere termijn worden aangepakt, maar daarbij spelen waarschijnlijk gebrek aan geld of handhaving een rol.

- *Oevers*

De oevers zagen er vaak onverzorgd en slecht onderhouden uit. Er groeit heel veel onkruid langs de walkanten. Hier en daar lag er vuilnis langs en in het water.

- *Wrakken*

Her en der liggen wrakkige boten. Sommige wrakken maakten de indruk er al een tijd te liggen.

- *Geparkeerde dekschuiten*

Ten onrechte worden de walkanten van vooral het Utrechtse Veer gebruikt als parkeerplaats voor ongebruikte dekschuiten van m.n. Groenen.

- *Woonboten*

De woonboten (Herengracht, Utrechtse Veer, Utrechtse Jaagpad) belemmeren het zicht op de gevels. Bovendien ligt er van alles tegen aan, zoals andere boten en terrassen. Vaak geeft dat extra breedte en ziet het er slordig uit. Daarnaast is vaak ook een deel van de wallekant bij de woonboot getrokken en staan daar schuurtjes en tuintjes. Mede door alles wat er tegen de boten op het Utrechtse Jaagpad aan ligt is de doorvaartopening bij het gemeenteterrein op de Waard wel erg smal geworden: boten kunnen elkaar daar niet meer passeren.

- *Terrasboten*

Er liggen veel terrasboten. In zijn algemeenheid zijn ze wel beperkt tot de Oude Rijn, Prinsessekade, Turfmarkt, Nieuwe Rijn en Hoogstraat. Echt storend zijn ze bij Annie's aan de Hoogstraat. Sinds die derde (dwarse) boot er bij ligt is het zicht op de kelders ernstig aangetast en maakt het een erg rommelige indruk. De terrassen op de oorspronkelijke twee boten liggen erg hoog.

Er ligt er ook één terrasboot in het Rapenburg. Die bederft de allure van de gracht.

Hopelijk zal hij geen precedentwerking hebben. Terecht lijkt de gemeente het Rapenburg (verder) vrij te willen houden van aanliggende boten en bootjes.

Tenslotte zagen we enige in het stadsbeeld zeer detonerende omheiningen van terrasboten.

3 Uitgangspunt

In onze vergadering van 26 augustus jl. hebben we mede op basis van onze 'schouw' als uitgangspunt voor het WAL geformuleerd dat het stadswater zo veel mogelijk open hoort te worden gelaten en dat permanente vaste of drijvende bouwsels in en op het water in principe niet toegestaan behoren te worden. Permanente dempingen, overkluizingen, versmallingen, inbezitnemingen en blokkades, in welke vorm ook, dienen vermeden te worden. Waar ze al zijn moeten ze ongedaan worden gemaakt. Ook moet het illegaal in bezit nemen van water door woonboot- en oeverbewoners worden tegengegaan. Tijdelijke aantastingen van het open water door bv. dekschuiten dienen zo min mogelijk voor te komen. De gemeente hoort terughoudend te zijn met het toestaan op het water van allerlei bouwsels voor commercieel gebruik. Het stadswater in Leiden is van oudsher gekenmerkt door openheid.

Argument voor onze stellingname is de toegevoegde waarde van het open stadswater. Die ligt in principe in de historie, de doorvaarbaarheid en de zichtbaarheid van en vanaf het water.

4 Vervolgacties

Gegeven onze bevindingen en bovenstaand algemeen uitgangspunt zijn we in onze vergadering van 26 augustus tot enige standpunten en vervolgacties gekomen.

De eerste drie punten –(*oever*)*vervuiling, wrakken en geparkeerde dekschuiten*- zijn vooral een gevolg van een tekort aan onderhoud en handhaving door de gemeente. Onkruid zou moeten worden weggehaald en de vervuiling tegengegaan. Volgens sommige schattingen ligt 90 % van de bootjes van m.n. particulieren in het stadswater daar zonder vergunning. Wrakken worden onvoldoende opgeruimd. De gemeente zou in breed water insteekhaventjes kunnen maken voor bootjes. Verder horen dekschuiten niet in de stad te worden geparkeerd. Die horen bij bedrijventerreinen te liggen.

Voor de *woonboten* zou de gemeente een uitsterfbeleid moeten hanteren: in principe horen er binnen en langs de singels geen woonboten. Daarnaast zou de gemeente moeten handhaven dat er tegen de woonboten niet allerlei aanbouwsels en boten liggen. Die belemmeren op een aantal plaatsen de doorvaarbaarheid van het water.

Voor wat betreft de ander *vastliggende schepen*: op zich vinden we de historische schepen in het Galgewater wel passen.

De *terrasboten* behoren beperkt te worden tot waar ze nu liggen Oude Rijn, Prinsessekade, Turfmarkt, Nieuwe Rijn en Hoogstraat. De derde dekschuit bij Annie's en de dekschuit in het Rapenburg zouden moeten worden verwijderd. De gemeente zou ook water, zoals het Rapenburg, moeten aanwijzen waar überhaupt geen boten of bootjes horen te liggen. Voorts zou de gemeente welstandseisen moeten stellen aan de omheiningen van terrasboten.

Meer in zijn algemeenheid zou er een beleid moeten worden geformuleerd voor hoe met bouwsels op het water wordt omgegaan en wat onvermijdelijk is. Het mobiele terras bij Dok 2 vinden we een goed voorbeeld voor hoe terrassen vormgegeven kunnen worden. Ook de Haven is een voorbeeld voor hoe met water en schepen omgegaan zou kunnen worden.

Bijlage: VERSLAG 'SCHOUW' WALKANTEN OP 20 JULI 2013

5 Route

We werden rondgevoerd door Cok Hermeler.

Langs de volgende route:

- Vertrek Leidse Rederij Apothekersdijk
- Prinsessekade – Turfmarkt
- Oude Vest
- Havenplein - Herengracht
- Nieuwe Rijn – Utrechtse Veer – Utrechtse Jaagpad
- Rijn-Schiekanaal
- Lage Rijndijk – Haven – Oude Rijn
- Hoogstraat
- Nieuwe Rijn
- Gangetje – Steenschuur – Rapenburg
- Groenhazengracht
- Witte Singel
- Galgewater
- Terug bij Leidse Rederij Apothekersdijk

6 Bevindingen

Hieronder worden per water kort de meest opvallende bevindingen weergegeven; waar toepasselijk geïllustreerd met foto's van Paul en Henk.

6.1 Algemeen

Heel veel onkruid op de walkanten

Oude Singel

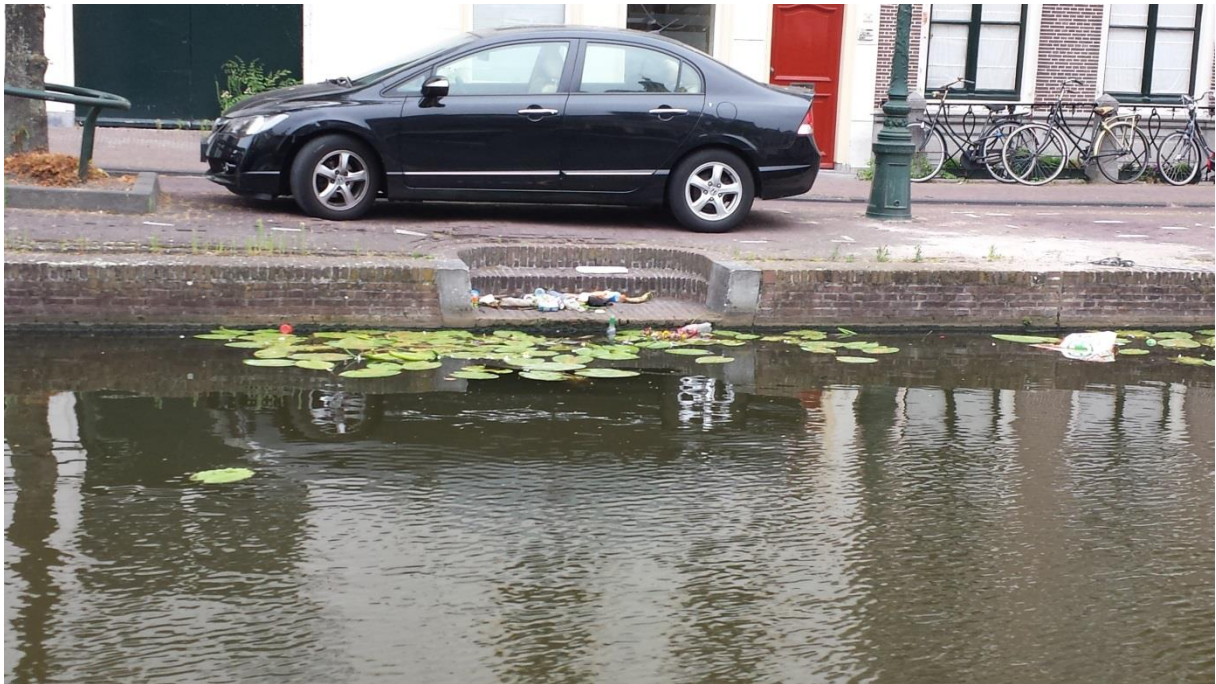
Herengracht

Ook op diverse plaatsen vuilnis op de walkanten en in het water

Oude Vest

Nieuwe Rijn

Overal, behalve in het Rapenburg, plezierboten en –bootjes langs de walkanten; een (betrekkelijk gering) aantal behoorlijk wrak

Herengracht

Utrechtse Jaagpad

6.2 Apothekersdijk – Stille Rijn - Aalmarkt

Hier liggen langs de hele kant veel rondvaartboten.

6.3 *Prinsessekade*

Na de brug met de Apothekersdijk (Bostelbrug): een nieuw steigertje bij de caféboot.

Voor de Bostelbrug: een aanlegplaats met een boot van rederij Oude Rijn.

6.4 Turfmarkt

Na de Bostelbrug: een paar terrasboten bij restaurants.

6.5 Oude Vest – Oude Singel

Oude Singel direct na de brug bij de Beestenmarkt (Turfmarktbrug) bij het (jazz)café: een terrasboot met steigertje.

Oude Singel na brug de bij de Lange Mare (Marebrug) bij het café op de hoek: een terrasboot.

Oude Vest halverwege tussen de Marebrug en de brug bij de Volmolengracht (Janvossenbrug) bij een Italiaans restaurant: een terrasboot met felgekleurde hekken in de Italiaanse kleuren.

Oude Singel vlak na de brug bij de Pelikaanstraat (Pauwbrug): een (oude) sleepboot.

Na de Pauwbrug: een (oude) sleepboothaven.

Bij de Havenbrug: een grote boot (te koop).

6.6 Havenplein

Bij de Kleine Havenbrug: een mobiele steiger.

6.7 Herengracht

Tot de brug bij de Kerkstraat (Kerkpleinbrug): veel (grote) woonboten, die het zicht op de gevels ontnemen.

Kalvermarkt

Herengracht

Na de Kerkpleinbrug overal bootjes.

6.8 Nieuwe Rijn – Utrechtse Veer

Aan het Utrechtse Veer tussen de brug bij de Kraaijerstraat (Kraaijerbrug) en de brug bij de Langstraat (Rijnbrug): een parkeerplaats van meerdere ongebruikte dekschuiten van Groenen met een sleper.

Utrechtse Veer tussen de Rijnbrug en de brug bij de Zijlsingel (Singelbrug): woonboten met van alles er tegen aan, zoals bootjes en aanbouwterrassen.

Zicht onder de Oranjebrug door: de Oranjegracht vol bootjes en een dekschuit.

6.9 Utrechtse Jaagpad

Vanaf de Singelbrug tot aan het Rijn-Schiekanaal: (grote) woonboten met van alles er tegen aan, zoals bootjes en aanbouwterrassen. Langs de andere oever liggen ook allerlei boten en schuiten. De Nieuwe Rijn wordt daardoor erg smal voor schepen; die kunnen elkaar daar niet meer passeren.

N.B. Verderop na de boten op de foto.

6.10 Rijn-Schiekanaal

6.11 Oude Rijn

Vóór de brug bij de Admiralsweg (Sumatrabrug) aan de kant tegenover de Lage Rijndijk: een geparkeerde dekschuit van Groenen.

Na de Sumatrabrug tot aan de brug bij de Zijlsingel (Schrijversbrug): aan de kant tegenover de Lage Rijndijk liggen veel boten en bootjes, waaronder verschillende wrakken.

Aan de kant van de Lage Rijndijk zelf: kleine terrassen aan de huizen en bootjes.

6.12 Haven

Ziet er goed uit.

6.13 Oude Rijn

Vlak voor Hoogstraat aan de linkerkant: een terrasboot.

6.14 Hoogstraat

Terrasboten bij Annie's. De Terrassen liggen erg hoog door de schuiten eronder. Daardoor is er geen zicht op de Hoogstraatkelders. De dwarsliggende (nieuwe) derde boot is bovenmatig groot.

6.15 Nieuwe Rijn – Vismarkt - Botermarkt

Vanaf de Hoogstraat tot aan het Gangetje: veel terrasboten.

In de Nieuwe Rijn ligt vlak na de Koornbrug een terrasboot die de doorvaart door een opening belemmert.

Aan de Botermarkt voor het Gangetje ligt een terrasboot met plastic als omheining.

6.16 **Rapenburg**

Langs de walkanten ligt een klein aantal bootjes. Een paar daarvan (van studentenhuizen?) zijn onverzorgd.

Voor de Gijselaarsbank: een terrasboot van de Irish Pub; deze neemt het zicht op de overkluizing weg.

6.17 Groenhazengracht

Doelengracht vol bootjes.

6.18 Witte Singel

Bij de Grote Beer een kleine terrassteiger.

6.19 Galgewater

Woonboten met van alles er tegen aan.

